

MERÉNYI KÁLMÁN

A gyermekbűnözés jelenkori helyzete

Bevezetés

A kriminológia hazai művelői büntetőpolitikai megfontolásokból is elsődleges igényként határozták meg, hogy a kutatások ne általában a bűnözést mint társadalmi tömegjelenséget vizsgálják, hanem az egyes bűncselekményi kategóriák, társadalmi rétegek vagy sajátos elkövetői csoportok konkrét jellemzőit próbálják feltárni.

Nevezetesen állapítsák meg, milyen összetevők idézik-segítik elő a meghatározó jelenségeket, kimunkálva a külső és belső összefüggéseket, az elkövetők és a sértettek magatartásának közrehatását; mindeme ismeretek birtokában határozzák meg azokat az állami és társadalmi teendőket, intézkedéseket, amelyek hatékonyan segíthetik elő az össz-bűnözés, illetve az elemzett társadalomellenes magatartások megelőzését.

Az előzőekben ismertetett kívánalom nem csupán teoretikus megfontolásokból eredt, hanem azt a bűnözés terjedelmének az elmúlt évtized végén bekövetkezett robbanásszerű emelkedése szükségyszerűen követelte meg.

E tudományos és kriminálpolitikai elvárásoknak megfelelően készült el a közelmúltban több akadémiai és kandidátusi értekezés, így – egyebek mellett – a legveszélyesebb visszaeső bűnelkövetők tipologizálása, az emberölés körülményének feltárása, a latens bűnözés terjedelmének is dinamikájának meghatározása, a hátrányos társadalmi helyzet és a cigánybűnözés összefüggésének értékelése, a bűnözés és a szegénység, valamint az életkor és bűnözés kapcsolata.

Az előzőekben ismertetett értekezések közül többnek monografikus feldolgozása is megjelent.

Mind az elméleti kutatók, mind pedig a gyakorlati szakemberek körében ismert tény, hogy az elmúlt évtizedben a kriminalitásnak nemcsak kvantitatív emelkedése következett be, hanem a bűnözés szerkezete is megváltozott, intenzitása erősödött. Tovább folytatódott az a tendencia, amely az össz-bűnözésen belül a vagyon elleni bűncselekmények további növekedését jelenti, valamint megjelentek a bűnözést "élethivatásként", foglalkozásszerűen folytatók, és kialakulóban vannak az ún. szervezett alvilág egyre markánsabb körvonalai is. E két utóbbi kategóriához tartozó elkövetők nagy része külföldi kapcsolatokkal is rendelkezik, amely a nemzetközi bűnözésbe történő integrálódást és a kriminalitás eszkalációját jelenti. Igen aggasztó, hogy hazánk a kábítószer kereskedelem tranzit útvonalából célállomássá vált. E minőségi változás nagymértékben attól függött, hogy a nemzetközi kábítószer-maffia jövedelmezőnek ítélte a magyarországi felvevő piacot.

I. A téma időszerűsége

Témaválasztásunk aktualitását alapozta meg – egyebek mellett – a bűnözési statisztikák azon megállapításai is, mely szerint az össz-bűnözésen belül a fiatalkorú elkövetők aránya az elmúlt öt évben minden alkalommal meghaladta az összes elkövetők egytized részét; a részvétel 1994. évben 14.479 volt, amely a fiatalkorú népesség 2.2 %-át jelenti, 10.000 fiatalkorúra 217,3 fő elkövető jutott. A gyermekkorú elkövetők száma – szintén – 1994. évben 4.168 volt, ez a gyermekkorú népesség 0.2 %-a, 10.000 gyermekkorú lakosra 23.7 fő esett. A fiatalkorú bűnelkövetők csaknem háromnegyed részben, a gyermekkorúak több mint kilenc-tized arányban vagyon elleni bűncselekményt valósítottak meg.¹ Ismeretes az általánosan elfogadott azon nézet is, mely szerint a szervezett bűnözés mindig vagyonszerző és egzisztencia teremtő hatású bűnözési forma.

A szervezett bűnözés keretében a vagyonszerző cselekmények egymásra épülve és egymást követve folyamatos sikerélménnyel járnak, így a legfogékonyabb korban lévő gyermekek, illetve fiatalok könnyen jutnak el ahhoz a felismeréshez, hogy életkörülményeik biztosítását vagy javítását munka nélkül, illetve amellet, a társadalmi elvárásokkal inadekvát módon, törvénybe ütköző formában is elérhetik. Ezekben az esetekben is megfigyelhető – Molnár József megállapítása alapján is – hogy "a belépés" életkora, a karrier bűnözés kezdete igen alacsony értéket mutat.²

A nők tömeges munkába állásával a családok kevésbé zártak, és a családnak a külvilággal való rendszeres kapcsolata is nyitottabbá vált. Megnőttek azoknak a családi konfliktusoknak a számai is, amelyek kritikus mértékű összeütközésekhez vezetnek és feloldhatatlanná válnak. A felgyorsult társadalmi változások módosították a család eltérő funkciójának jelentőségét és súlyát, olyan kívánalmakat, elvárásokat hoztak felszínre, amelyek a családtagoktól állandó, dinamikus együttes fejlődést követelnek. Ez olyan igény, amelyeknek a családtagok, főleg a házastársak jelentős része nem tud eleget tenni és ennek következtében a konfliktusok száma gyarapodik, a válások száma nagymértékben emelkedik. Magyarországon 1993. évben a válások száma 21.607 volt; a megkötött és megszűnt házasságok között a különbség – 35.398; 1.000 lakosra 2.1, 1.000 fennálló házasságra pedig 8.8 válás jutott. Az összes házasságok közül – szintén 1993. évben – 38,6 %-ban nem volt gyermek. A családban élők aránya a népességnek 84,6 %-a volt. A gyermekek 10,6 %-a az anyával, 2,7 %-a pedig az apával élt ún. "csonka" családban együtt.³

II. A kutatás

A gyermekbűnözés azért sajátos kategória, mert ugyan a Büntető törvénykönyv határozza meg a büntethetőség alsó határát – közvetett módon – 14 évben, de mégis a feltétlen nevelhetőség vélelmezésének előtérbe helyezésével kirekesztik a büntetendő igazságszolgáltatás területéről és a megoldásra egyéb közigazgatási szerveket

¹ Tájékoztató a bűnözésről. 1994. év BM. Adatfeldolgozó Hivatal és a Legfőbb Ügyészség Számítástechnika- Alkalmazási és Információs Főosztálya, Bp. 1995.

² Molnár József: Életkor és bűnözés. Doktori értekezés. Kézirat. Bp. 1989.

³ Magyar Statisztikai Évkönyv. Bp. 1995.

jogosítanak fel. A korhatárt az 1961. évi V. tv. emelte fel a korábbi 12 évről.⁴ E kétségtelen helyes döntés óta vált hazánkban a gyermekbűnözés figyelmet érdemlő jelenséggé, amelynek mutatóit a kriminál-statisztika is számon tartja. A gyermekek által elkövetett bűncselekmények dinamikája és struktúrája már azért sem közömbös a bűnüldözéssel és megelőzéssel foglalkozó szervek számára, mert ebben a fiatalkori és a felnőttkori bűnözés jövőbeli alakulásának mutatói ismerhetők meg.

Az előzőekben vázoltak alapján a gyermekkori bűnözés törvényszerűségeinek, külső és belső összefüggéseinek feltárása érdekében empirikus kutatást végeztünk Csongrád Megyében. Választ kívántunk kapni arra a kérdésünkre, hogy a család, mint a társadalmi reprodukciós folyamat színtere determinálja-e a gyermekkori bűnözés kriminalitását, vagyis kimutatható-e összefüggés a család és a bűnözés között, és ha van, ez szükségszerű vagy véletlen, illetve csupán stohasztikus netán kauzális.

Feltevésünk verifikálása vagy kizárása végett kérdőívet szerkesztettünk. A kérdőív 7 fejezetben 71 kérdést tartalmaz. Az első fejezet az azonosítási adatokra, a második a családi vonatkozásokra, a harmadik a gyermekkori szülőjének (eltartójának) anyagi-vagyoni helyzetére, a negyedik iskolai életére, az ötödik az elkövetett cselekményre, a hatodik a sértettre, a hetedik pedig a megtett intézkedésekre szóló kérdéseket foglalja magában.

A megyében 1988 és 1993 közötti években – hat év alatt – a gyermekkori bűnözés által megvalósított bűncselekménynek minősülő, de a Btk. alapján nem büntethető cselekményeket és azok elkövetőinek körülményeit vizsgáltuk. A vizsgálat teljeskörűen, összesen 705 főre terjedt ki. Az általunk alkalmazott kérdőíves módszerrel a megyében lévő városokban működő ügyészségek megtagadó illetve megszüntető, valamint gyámhatóságok vonatkozó okiratai alapján végeztük a felmérést. Személyes adatfelvétel, mélyinterjú – a dolog természeténél fogva – nem történt. Munkánkat igen megnehezítette a tanácsrendszerrel az önkormányzatokra történő áttérés, a hivataloknál tapasztalt hiányos munkavégzés, illetve adatkezelés, a szakember hiány, valamint a feladatok átcsoportosítása.

III. A kutatás eredményei

A. Az elkövetők főbb személyiségjellemzői (Azonosítási adatok)

1. Az elkövetők életkora területi megoszlás szerint

Az elkövetők átlagos életkora 13,92 korév volt. Legmagasabb arányban a büntethetőség alsó határát megközelítő tizennégy évesek szerepeltek, részvételük csaknem elérte az elkövetők háromnegyed részét. (70,5 %) A tíz éven felüliek aránya 29,5 % volt. Figyelemreméltó, hogy négy fő hat éves is követett el bűncselekményt. A nemek szerinti megoszlás: hatszáznegyvennégy fiú (91,3 %) és hatvanegy leány (8,7 %).

⁴ Az 1961. évi V. tv. A Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyve. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. Bp. 1962. 73. p.

A területi megoszlást tekintve a városokban történt cselekmények meghaladták az esetek nyolctized részét (83,1 %), a területen történt elkövetés 16,9 % volt.⁵ A városokban a tizennégy évesek 87,0, a tizenhárom évesek 2,8, a tizenkét évesek 1,2, a tizenegy évesek 0,3, a tíz éven aluliak 8,7 %-ban valósították meg a cselekményt. A területen történt elkövetéskor a tizennégy-tizenhét évesek adták az esetek több mint háromnegyed részét (78,1 %).

2. Az elkövetők tanulmányi körülményei

Az általános iskola 8-ik osztályába járt az elkövetők 35,7, a hetedikbe, 32,4, a hatodikba 18,2, az ötödikbe 6,8 százaléka. Az alsó tagozatot 93,1 a "hat" osztályt 28,3 %-ban végezték el. Az alsó tagozatot, illetve a hat osztályt elvégzők aránya a városokban 77,3 – 59,5, a területen 14,6 – 0,9 %. Nem volt tanköteles négy fő. Évet ismételt harminc fő (4,2 %), egy alkalommal 19, kétszer 8, míg három esetben 3 fiú. Az évismétlők csaknem kilenctized részben (86,6 %) városokban, több mint egytized arányban (13,4 %) a területen élnek.

Az igazolatlanul hiányzók aránya 23,9 %, a mulasztott órák száma 1.194. volt, az egy távollevőre jutó óraszám 7,0, összes elkövetőre vetítve 1,6. Nem osztályoztak 18 főt; az összes elkövetők 2,5, az összes mulasztók 10,6 %-át. Az elkövetők tanulmányi átlagát tekintve jeles (5) eredménnyel nem találkoztunk. Jó (4) átlaggal végezte tanulmányait 83 fő (11,7 %) közepesen 286 (40,5 %), elégségesen 266 (37,7 %). Elégtelen érdemjegyet kapott 49 fő (0,6 %), nem lehetett minősíteni 20 főt (0,2 %). Az elégtelen érdemjegyet szerzettek közül évismétlésre utasítottak 23 főt (6,9 %).

Tanulmányai alatt az elkövetésig elégtelen osztályzatot kapott hatvan fő (8,5 %), javító vizsgára utasítottak harminckilenc főt (65,0 %). Humán tárgyakból 41,5, reál studiumokból 58,5 %-ban szereztek elégtelen minősítést.

Ami az elkövetők iskolai magatartását illeti, az agresszív viselkedésük aránya meghaladja az egynegyed részt (29,0 %), 62,2 %-ban átlagos és 8,8 %-ban visszahúzódo habitusú volt. Az egyes csoportokon belül a városban élők adták az agresszívek több mint nyolctized részét (86,8 %), az átlagos viselkedésük 82,0, a visszahúzódoók pedig 83,6 %-ban részcsedtek. (Igen figyelemreméltó a szóródás csekély volta.)

A tanulókra kirótt fegyelmi büntetések (intő – rovó) alkalmazását vizsgálva megállapíthatjuk, hogy elmarasztalást 291 fő kapott (41,2 %). A megoszlás intő 218 fő (74,9 %), rovó 73 fő (25,1 %). Az intők több mint kilenctized részét (91,2 %), a rovóknak hasonlóan 97,7 %-át a városokban szabták ki. Mindkét elmarasztalási módnál kiemelkedik Szeged város, ahol mind az intőknél, mind pedig a rovóknál több mint az esetek fele a részvételi arány (51,8 – 56,1 %).

Iskolát változtatott az elkövetők csaknem egyötöd része (17,4 %). Ebből szülei lakásváltoztatása miatt ötvenegy fő (41,4 %), beilleszkedési - magatartási zavarok okán hetvenkettő tanuló (58,6 %). A városokban lakók, illetve tanulók az esetek csaknem kilenctized (87,8 %), a területen lévők pedig több mint egytized (12,2 %) részében változtattak iskolát. A városokban lakók - tanulók csaknem fele részben (44,4 %) szülei elköltözése, és fele arányban (55,6 %) beilleszkedési - magatartási zavarok

⁵ "Területen" a városokon kívüli földrajzi egységet értjük (község, tanya etc.).

miatt változtattak iskolát. Területen az arány a következő: elköltözés okán 46,6 %, beilleszkedési zavarok folytán 55,4 %.

A szülők kapcsolata az iskolával felemás képet mutat.

Rendszeresen tartotta a szülő a kapcsolatot az iskolával az esetek egyharmad részében (34,4 %), esetenként 36,9 %-ban, és semmilyen kooperáció nem volt több mint egynegyed (28,7 %) arányban. A rendszeres kapcsolatot tartó szülők több mint négyötöd része (83,5 %) a városokban, 16,5 %-a pedig a területen él. Az eseti jelleggel kapcsolatot tartó szülők megoszlása; városokban 82,6 %, területen 17,4 %. A kapcsolatot nem tartók aránya: városokban 82,8 %, területen 17,2 %.

IV. Összegzés (Javaslatok)

Ma Magyarország súlyos társadalmi- gazdasági problémákkal terhelt. A gazdasági útkeresés, a hagyományos értékrendszer talajvesztése, átértékelődése, régi szerepek újra formálódása, tradicionális mikroközösségi csoportok ellehetetlenülése, a második, illetve sokadik gazdaság előtérbe kerülése mind-mind olyan jelenségek, amelyek azt bizonyítják, hogy társadalmunk átalakulóban van. Ez az átalakulás, vagyis a modernizáció, amely – egyebek mellett – az eredeti tőkefelhalmozást is jelenti minőségileg tér el a korábbi évtizedekben átélt megújulási - fejlődési tendenciáktól.

A népesség aggasztó mértékű csökkenése, valamint elöregedése a társadalomtudományokkal foglalkozó elméleti és gyakorlati szakemberek körében komoly és jogos aggodalmat váltott ki. A lakosság természetes fogyása hosszú évek óta meghaladta a 10.000-es nagyságrendet, 1994-ben 33.211 fővel csökkent a magyar állampolgárok száma. A nők átlagos életkora jelenleg – 0 évtől számítva – 38, a férfiaké 35 korév. Az elhalálozási átlagéletkor a nőknél 70,6, a férfiak esetében 63,5 év.⁶ (A Magyar Tudományos Akadémia jelentése szerint a kelet-európai országok népességének átlagos halálozási életkora 10 évvel alacsonyabb a nyugat-európai fejlett országok hasonló adatainál. Az európai rangsor utolsó 8 helyét a kelet-európai volt szocialista országok foglalták el, ezen belül Magyarországé az a kétes dicsőség, hogy a rangsor abszolút utolsó helyén helyezkedik el. Ez fordított arányban áll az öngyilkosságok számának előfordulási gyakoriságával).

Habár az elmúlt évben csaknem 165.639 volt a felderítetlen bűnelkövetők száma, ugyanakkor több mint 119.494 fő elkövető vált ismertté.⁷ A legújabbban nyilvánosságra került adatok szerint a különböző végrehajtási intézetekben jelenleg csaknem tizenegyezren töltik jogerős szabadságvesztés büntetésüket. (Az előzetesen fogvatartottakkal együtt a létszám csaknem tizennégyezer fő). Egy tudományos kutatócsoport longitudinális kohorsz módszerrel végzett vizsgálataik során nyert adatok alapján megállapította, hogy a férfi lakosságon belül azok aránya, akik életük során törvénysértő cselekményeket követtek el, csaknem elérik a férfi népesség felét, amely azzal a veszéllyel jár, hogy az évek során az első büntényesek rétege is halmozódik. Ha figyelembe vesszük a mintegy félmillió alkoholbeteget, illetve a drogfogyasztók csupán megbecsülhető létszámát, valamint a hátrányos és halmozottan

⁶ Magyar Statisztikai évkönyv. i.m.

⁷ Tájékoztató a bűnözésről. i.m.

hátrányos helyzetben lévő milliőkat is, egyértelművé válik, hogy társadalmunk súlyos morális, gazdasági válsága az egyénekre nyomasztó, negatív hatást gyakorol. Nyilvánvaló, hogy a bűnözésnek csak sokoldalú, több dimenziós vizsgálata segítségével alakítható ki az a feltételrendszer és kezelésmód, amely a társadalomnak a bűncselekmények elkövetésétől eddig még tartózkodó tagjait, rétegeit, meglévő emberi értékeinket megóvjá a bűnözővé válás folyamatától.

Az előzőekben vázoltak érdekében a megváltozott társadalmi-gazdasági helyzetben a családgondozás, valamint a gyermek- és ifjúságvédelem területén is új elvárások és megoldási formák kerülnek előtérbe. Így – a teljesség igénye nélkül – kodifikációs javaslatainkat az alábbiak szerint véljük a kitűzött célok elérésére alkalmasnak:

1. A helyi önkormányzatok szociális (egészségügyi, lakásügyi, oktatásügyi, egyéb szociális szolgáltatási) tevékenysége során a jogszabályok és rendeletek által rájuk ruházott feladatoknak és felelősségnek kell megfelelniük és a mindennapos gyakorlatba kell átültetniük a családokkal összefüggő helyes szociális munka általánosságban megfogalmazott alapelveit.

2. A helyi-területi önkormányzatok szociális osztályainak tevékenységére, elsősorban az önkormányzati, illetve a családi jogi törvényben olyan szabályozást szükséges megalkotni, amely egységes, összehangolt és széles skálájú erőforrásrendszert működtet.

3. A gyermek- és fiatalkori bűnözés folyamatos növekedése szükségessé teszi a gyermek- és ifjúságvédelem jelenlegi formájának átszervezését, fejlesztését. Úgy véljük, hogy elsődlegesen a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek, valamint fiatalkorúak esetében szükséges a szervezett és állandó gondozói- nevelői hálózat kiépítése, amely a felállítandó Családgondozó Állomások keretében működhetne. A Családgondozó Állomások – egyes elgondolások szerint – igazgatási keretben helyezkednének el és regionális elv alapján fokozatosan kellene ezeket kiépíteni. Az igazgatási funkcion túl mint családgondozói - szociálpolitikai, mentális egészségügyi és pedagógiai tanácsadói intézetek működnének saját szakembergárdájukkal. Amolyan "Családklinikák" a gondok komplex kezelésére. El kellene látniuk más intézmények (nevelési, pályaválasztási tanácsadók, gyermek ideggondozók) működtetését is, valamint központjai lennének egy olyan nyilvántartásnak is, amely számbavéve végigkövethetné a kezelés és gondozás egész folyamatát. Ezen elképzelés szerint a Családgondozó Állomás egy szociálpolitikai főhatóság és a helyi önkormányzat igazgatás között elhelyezkedő önálló intézményes egység lenne.

Véleményünk szerint a házasság és a család funkciózavarainak megelőzése és kiküszöbölése komplex állami, társadalmi feladat. Ezek körében szükséges a családok stabilizálását, zavartalan működését elősegítő eszközök, garanciák színvonalának emelése is. Nyilvánvaló azonban, hogy a funkció zavarok is működési nehézségek elsődlegesen a gazdasági-társadalmi folyamatok befolyásolásának, anyagi-szociálpolitikai intézkedések és intézményrendszerek (pl. szervezett családgondozás) útján csökkenthetők és csak szekunder lehet számítani a tudati ráhatás, az egyéni magatartások irányításának olyan eszközeire, mint a családi-házastársi és szülői felelősséget fokozó jogi szabályozás és felelősségre vonás.

4. Újabb olyan törekvések is felbukkannak, amelyek szerint a gyermekbűnözés elleni eredményes fellépés érdekében ismét le kellene szállítani a büntethetőségi életkort 12. életévre. Az évhatár lefelé való elmozdítása mindenképpen retrográdnak minősülne és ellentmondana annak a humánus megértő szemléletnek, amellyel a társadalom a gyermekek által elkövetett negatív előjelű cselekményeket világszerte napjainkban szemléli.

Ez a felfogás egyébként a társadalom nevelő erejének lebecsülését és a jog átformaló hatásának túlzott hangsúlyozását jelenti. Az ilyen jellegű jogi voluntarizmussal a büntetőjog története során már többször találkoztunk és sohasem vezetett valós eredményekhez. Nem szólva arról, hogy a gyermekbűnözés egy része átkerülne a fiatalkori kriminalitás területére összes negatív következményeivel együtt. Habár a kriminológiának és a büntetőjognak mindent meg kell tenni a bűnözés e korai szakának csökkentésére és felszámolására, probléma – egész természete, különös tekintettel annak kezelése miatt – elsősorban az általános társadalmi, azon belül is az egészségügyi és a pedagógiai prevenció területére tartozik.

5. A gyermekkorú elkövetők között jelentős számban található az általános iskola egyes osztályaiból év közben kimaradt gyermekek, a többszörösen osztályt ismétlők, a túlkorosak és az iskolába egyáltalán nem járó gyermekek is. Ezek a gyermekek az iskola elkerülése által kicsúsznak a primérkontroll alól. Ugyanis a pedagógusoké az a privilégium, hogy bárkinél gyorsabban felfedezzék a társadalmi inadaptáció első jelenségeit, jelzik a nehezen nevelhető gyermekeket, a nevelésbeli kudarcokat, érzelmi életükben megnyilvánuló zavarokat. Ezért sem támogatjuk a kultusztrácának az iskolaszervezetre vonatkozó átalakítási tervét, ellenben javasoljuk az iskolai kötelezettség 18 évre történő felemelését akár a szokásos, akár kiegészítő rendszerben.

6. A Büntető Törvénykönyv a tizenkettedik életévét be nem töltött személyt védekezésre képtelennek tekinti, az ilyen életkorú személlyel megvalósított nemi érintkezést ab ovo erőszakosnak nyilvánítja. Szintén bűncselekménynek minősül a tizenkettő–tizennégy év közötti életkorú személlyel történő nemi kapcsolat, vagy a nemi kapcsolatra való rábírás, illetve rábírnai törekvés is.

A gyermekkorúak büntetőjogi védelme érdekében is szükségesnek látjuk a védett életkor tizennégy évre történő felemelését, vagyis azt, hogy a tizennégy éven aluli személlyel végrehajtott valamennyi szexuális cselekmény egységesen erőszakosnak minősüljön. Ez esetben a védett kor összhangba kerülne a büntethetőség alsó korhatárával is. Ajánlásunknak nem mond ellent az általunk is jól ismert helyzet, hogy egyes területeken és néprétegeknél nem ritka, sőt szokás a tizennégy éven aluliak rendszeres nemi élete, sőt együttélése és utódok világra hozatala. Indítványunkat – egyebek mellett – alátámasztja a Családjogi Törvény módosítására vonatkozó azon javaslata is, amely a nők házasságkötésének korhatárát a jelenlegi 16. évről 18. évre emeljük fel. A vizsgálatok ugyanis azt mutatják, hogy a 16 éves leányok általában nem rendelkeznek a házasságkötéshez és a családi élethez szükséges társadalmi érettséggel, értelem-etikai belátással.

Végül megállapíthatjuk, szocializációs kultúránk egyik lényeges fogyatékosága az, hogy nem vagyunk felkészültek a társadalmi, a társas a családi együttélés

konfliktusaira, még kevésbé ezek racionális és humanizált megoldási lehetőségeinek keresésére.

MERÉNYI KÁLMÁN

DIE GEGENWÄRTIGE LAGE DER KINDERKRIMINALITÄT

(Zusammenfassung)

Der Verfasser sucht in der Studie die Antwort auf die Frage, welche Komponenten die Erscheinungen hervorrufen, die für die Entstehung der Kriminalität bestimmend sind. Es werden die inneren und äusseren Zusammenhänge, die Mitwirkung des Täterverhaltens und des Verhaltens des Verletzten ausgearbeitet; diejenigen Erkenntnisse, die sich als Vorbedingungen herausgestellt haben, sind bei der Ausarbeitung der staatlichen und gesellschaftlichen Aufgaben und Massnahmen, die der Prevention der Gesamtkriminalität und – in diesem Falle – der Kinderkriminalität dienen, unabdingbar.

Im Interesse der oben Genannten hat der Verfasser im Bezirk Csongrád im Wege der Fragebogenmethode eine umfassende empirische Forschung über die Umstände von 705 Straftaten vorgenommen, die von Kindertätern während des Zeitraums von vier Jahren begangen wurden.

In diesem Rahmen werden das Alter, die Studenumstände, also die Schulbildung, dies Schulergebnisse, die unentschuldigten Abwesenheiten und das Vewrhalten der Täter in der Schule, ferner ihre Disziplinarstrafen, eventuelle Schulwechsel und schliesslich die Kontakte ihrer Eltern zu der Schule untersucht.

Obwohl die Studie als ein Teil einer Dissertation gilt, die die Kinderkriminalität in ihrer Gesamtheit umfassen wird, ermöglichen die bisherigen Forschungsergebnisse dem Verfasser bereits weitgehende Schlussfolgerungen zu ziehen und – de lege ferenda – wertvolle Vorschläge zu unterbreiten.